

**MOTORLU ARAÇLARIN VE RÖMÖRKLERİNİN ARKA TESÇİL PLAKASININ TAKILDIĞI VE SABİTLENDİĞİ ALAN İLE İLGİLİ
TİP ONAYI YÖNETMELİĞİ
(70/222/AT)**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu hükümleri uyarınca, araçların yapım ve kullanım bakımından karayolu yapısına ve trafik güvenliğine uyma zorunluluğunu yerine getirmek üzere, motorlu araçların ve römörklerinin arka kısmına tescil plakası takılması gereken alanlarla ilgili AT Araç Tip Onayı Belgesi verilmesine ilişkin hükümleri ve bunların uygulanmasına ait usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- (Değişik.RG- 20/12/2001-4616)Bu Yönetmelik, MARTOY kapsamında yer alan motorlu araçların ve römörklerinin arka kısmına tescil plakası takılması gereken alanlarla ilgili AT Araç Tip Onayı Belgesi verilmesine ilişkin hususları kapsar.

İki, üç ve dört tekerlekli motosikletler, tarım ve orman traktörleri ile araçların tek tek onaylanması bu Yönetmelik kapsamı dışındadır.

Bu Yönetmeliğin kapsamı dışında kalan araçlar için Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 54 üncü maddesi uygulanır.

Hukuki Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun değişik 29 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen tanımlar aşağıda belirtilmiştir.

a) **Bakanlık** : Sanayi ve Ticaret Bakanlığıdır.

b) **MARTOY: (Değişik.RG:20/12/2001-24616)** Avrupa Topluluğunun 70/156/AT Motorlu Araçlar ve Römörkleri Tip Onayı Yönetmeliğinin Resmi Gazete'de yayımlanan şekliyle son seviyesini.”

c) **Karayolları Trafik Yönetmeliği** : 18/7/1997 tarihli ve 23053 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Karayolları Trafik Yönetmeliğidir.

d) **Araç** : En az dört tekerleği bulunan, azami tasarımı hızı 25 km/saat’i aşan, karayolunda kullanılması amaçlanan, tamamlanmış veya tamamlanmamış M.A.R.T.O.Y kapsamında yer alan motorlu araç ve römörklendir.

e) **Tescil Plakası** : Nitelikleri ve ölçüleri Karayolu Trafik Yönetmeliğinin 53 üncü maddesinde belirtilen, araçlara takılan ve tescil edildiğini gösteren levhalardır.

f) **Araç Arka Plakası Alanı** : Tescil plakasının aracın arka kısmına takıldığı yüzeydir.

g) **Tip** : Arka tescil plakaları yerlerinin konumları itibarıyla aynı olan, aynı imalatçı tarafından üretilen, farklı ticari tanımı olan araçlar, bu Yönetmelik bakımından tek tip olarak kabul edilir.

h) **Tip Onayı Belgesi**: Araçların arka kısmına takılan tescil plakası alanlarının Ek-1’de belirtilen şartlara uygunluğunun belgelenmesi işlemidir.

i) **Onay Kuruluşu** : Teknik Hizmetler Kuruluşlarını görevlendiren, Tip Onay Belgelerini veren, gerektiğinde geri alan, diğer onay kuruluşlarıyla muhatap olan ve bunlarla temasları yürüten, imalatçının üretim uygunluk düzenlemelerine uyup uymadığını belirlemekten sorumlu kuruluş olan Bakanlıktır.

j) **Teknik Hizmetler Kuruluşu** : Onay Kuruluşu tarafından deneyleri veya kontrolleri yapmak üzere deney laboratuvarı olarak görevlendirilen kurum veya kuruluştur. Bu görev Onay Kuruluşu tarafından da yerine getirilebilir.

k) **İmalatçı** :Tip onayı işlemlerinin bütün unsurlarından ve imalatın uygunluğunun sağlanmasından, Onay Kuruluşuna ve Teknik Hizmetler Kuruluşuna karşı sorumlu olan, araçların ticari isim, marka veya lisansının sahibi veya temsilcisidir.

l) **Tanıtmı Dosyası** : Başvuru sahibi tarafından Teknik Hizmetler Kuruluşuna veya Onay Kuruluşuna verilen bilgi, çizim, fotoğraf ve bunun gibi belgeleri içeren dosyadır.

m) **Tanıtmı Paketi** : Tanıtım dosyası ve buna Teknik Hizmetler Kuruluşunun veya Onay Kuruluşunun görevlerini yerine getirmeleri sürecinde eklenmiş oldukları deney raporları ve diğer belgelerdir.

n) **Tanıtmı Paketi Fihristi** : Tanıtım paketi içinde bulunan belgelerin uygun bir şekilde numaralandırılarak veya bütün sayfaların tanımlanabilmesine imkan verecek şekilde işaretlenerek bir liste halinde yazılmasıdır.

o) **AT** : Avrupa Topluluğudur.

p) **M1 Sınıfı Araç**: (Ek:RG-20/12/2001-24616) Sürücü dışında en fazla sekiz kişilik oturma yeri olan, yolcu taşımaya yönelik motorlu aracı.

İKİNCİ BÖLÜM

Uygulama Usul ve Esasları

Tip Onayı Belgesi Başvuruları

Madde 5- Tip Onayı Belgesi başvurusuna ait esaslar aşağıda belirtilmiştir.

a) Motorlu araçlar ve römörklerinin arka kısmına tescil plakası takılma alanları ile ilgili Tip Onayı Belgesi başvuruları, tanıtım paketi içinde tanıtım fihristine uygun olarak düzenlenmiş tanıtım dosyasıyla birlikte imalatçı tarafından Onay Kuruluşuna yapılır. Tanıtım paketi başvurudan itibaren onayın verildiği veya reddedildiği tarihe kadar Onay Kuruluşunun incelemesine açıktır.

b) Tip Onayı Belgesi başvuruları, ancak bir onay kuruluşuna yapılabilir. Başvuru sahibi, başka bir devletin onay kuruluşuna başvuruda bulunmadığını bir yazı ile Onay Kuruluşuna bildirir.

c) Onaylanacak her tip için ayrı bir başvuru yapılır.

(Değişik:RG-20/12/2001-24616) Tip Onayı İşlemleri ve Yönetmeliğin Uygulanması

Madde 6- (Değişik:RG-20/12/2001-24616) Tip Onayı İşlemleri ve Yönetmeliğin Uygulanması ile ilgili esaslar aşağıda belirtilmiştir.

a) Onay Kuruluşu, Ek-1’de belirtilen şartları yerine getiren araçlara ve römörklerine AT Araç Tip Onayı Belgesi ve AT Araç Tip Onayı Numarası verir.

b) **(Değişik:RG-12/7/2009-27286)⁽¹⁾** MARTOY’a göre AT veya Ulusal Tüm Araç Tip Onayı Belgesi alınacak M1, M2, M3, N1, N2, N3, O1, O2, O3 ve O4 kategorisi araçlar bu Yönetmeliğe uymak zorundadır. Aksi takdirde MARTOY’a göre AT veya Ulusal Tüm Araç Tip Onayı Belgesi verilmez.

Teknik servisler

Madde 7- (Başlığı ile değişik:RG-12/7/2009-27286)⁽¹⁾

Teknik servis olarak, TS EN ISO/IEC 17025 ve/veya TS EN ISO/IEC 17020 veya eşdeğer ulusal veya uluslararası standartları sağlayan, deney ve analizleri yapabilecek laboratuvarı ve/veya teknik imkanları bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlar, yapılacak protokolle belirlenecek şartlar çerçevesinde Bakanlıkça görevlendirilebilir. Teknik servisler, Onay Kuruluşunun izni ile deneyleri kendi laboratuvarları dışında aynı özelliklere sahip laboratuvarlarda yaptırabilir. Görevlendirilen teknik servisler Bakanlığın internet adresinde yayımlanır.

Bildirim

Madde 8- Bildirimlere ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir.

a) Motorlu araçlar ve römörklerinin arka kısmına tescil plakası takılma alanları ile ilgili 70/222/EEC sayılı AT direktifine göre hazırlanan bu Yönetmeliğin uygulamaya konulduğu, AT üyesi ülkelerin onay kuruluşlarına, Gümrük Birliği Ortaklık Komitesine ve AT Komisyonuna bildirilir.

b) Görevlendirilen Teknik Hizmetler Kuruluşu bir tebliğ ile duyurulur ve AT üyesi ülkelerin onay kuruluşlarına ve AT Komisyonuna bildirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Geçici Madde 1- M.A.R.T.O.Y kapsamındaki araçlar için AT Araç Tip Onayı Belgesi alacak imalatçıların bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren üç ay içinde bu Yönetmeliğe göre AT Araç Tip Onayı Belgesi almaları gerekir.

Geçici Madde 2- Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce Ulusal Tip Onayı Belgesi olan araçlar için imalatçılar, 1/1/2001 tarihine kadar motorlu araçlar ve

römorklarının arka kısmına tescil plakası takılma alanları bu Yönetmeliğe göre AT Araç Tip Onayı Belgesi almak zorundadır. Aksi takdirde geçiş süresi sonunda araçların Ulusal Tip Onayı Belgeleri iptal edilir.

GEÇİCİ MADDE 3 – (Ek:RG-12/7/2009-27286) (1)

Bu Yönetmelik hükümleri N1 kategorisi araçlarda; yeni tip onayı belgesi alacak tam ve uygulanabilirliği varsa tamamlanmamış araçlar için 29/10/2010, tamamlanmış araçlar için 29/10/2011; tüm araç tip onayı mevcut tam ve uygulanabilirliği varsa tamamlanmamış araçlar için 29/10/2011, tamamlanmış araçlar için 29/4/2013 tarihinden itibaren uygulanır. Yönetmelik söz konusu araç kategorisi için aracın tip onayı belgesi ve tamamlanma durumuna göre anılan tarihlere kadar ihtiyaridir.

GEÇİCİ MADDE 4 – (Ek:RG-12/7/2009-27286) (1)

Bu Yönetmelik hükümleri N2 ve N3 kategorisi araçlarda; yeni tip onayı belgesi alacak tam ve uygulanabilirliği varsa tamamlanmamış araçlar için 29/10/2010, tamamlanmış araçlar için 29/10/2012; tüm araç tip onayı mevcut tam ve uygulanabilirliği varsa tamamlanmamış araçlar için 29/10/2012, tamamlanmış araçlar için 29/10/2014 tarihinden itibaren uygulanır. Yönetmelik söz konusu araç kategorisi için aracın tip onayı belgesi ve tamamlanma durumuna göre anılan tarihlere kadar ihtiyaridir.

GEÇİCİ MADDE 5 – (Ek:RG-12/7/2009-27286) (1)

Bu Yönetmelik hükümleri M2 ve M3 kategorisi araçlarda; yeni tip onayı belgesi alacak tam ve uygulanabilirliği varsa tamamlanmamış araçlar için 29/6/2009, tamamlanmış araçlar için 29/4/2010; tüm araç tip onayı mevcut tam ve uygulanabilirliği varsa tamamlanmamış araçlar için 29/10/2010, tamamlanmış araçlar için 29/10/2011 tarihinden itibaren uygulanır. Yönetmelik söz konusu araç kategorisi için aracın tip onayı belgesi ve tamamlanma durumuna göre anılan tarihlere kadar ihtiyaridir.

GEÇİCİ MADDE 6 – (Ek:RG-12/7/2009-27286) (1)

Bu Yönetmelik hükümleri O1, O2, O3 ve O4 kategorisi araçlarda; yeni tip onayı belgesi alacak tam ve uygulanabilirliği varsa tamamlanmamış araçlar için 29/10/2010, tamamlanmış araçlar için 29/10/2011; tüm araç tip onayı mevcut tam ve üzerinde tescil plaka yeri mevcut tamamlanmamış araçlar için 29/10/2012, tamamlanmış araçlar için 29/10/2013 tarihinden itibaren uygulanır. Yönetmelik söz konusu araç kategorisi için aracın tip onayı belgesi ve tamamlanma durumuna göre anılan tarihlere kadar ihtiyaridir.

GEÇİCİ MADDE 7 – (Ek:RG-12/7/2009-27286) (1)

Bu Yönetmelik hükümleri özel amaçlı N1, N2, N3, M2, M3, O1, O2, O3 ve O4 kategorisi araçlarda uygulanabilirliği varsa; yeni tip onayı belgesi alacak araçlar için 29/10/2012, tüm araç tip onayı mevcut araçlar için 29/10/2014 tarihinden itibaren uygulanır. Yönetmelik söz konusu araç kategorisi için aracın tip onayı belgesi durumuna göre anılan tarihlere kadar ihtiyaridir.

Yürürlük

Madde 9- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 10- Bu Yönetmelik hükümlerini Sanayi ve Ticaret Bakanı yürütür.

(1) Bu değişiklik 29/6/2009 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Ek -I

MOTORLU ARAÇLARIN VE RÖMORKLARININ ARKA KISMINA TESCİL PLAKASI TAKILAN ALANLARDA ARANACAK ŞARTLAR VE ÖZELLİKLER

1. ARACIN ARKA KISMINA TESCİL PLAKASI TAKILMASI İÇİN GEREKEN ALANIN ŞEKİL VE BOYUTLARI:

Plakaların takılacağı alan en az aşağıdaki boyutlarda, düz ya da düze yakın bir dikdörtgen yüzeye sahip olmalıdır.

Eni 520 mm., yüksekliği 120 mm. veya

Eni 340 mm., yüksekliği 240 mm.

2. PLAKALARIN TAKILMASI VE SABİTLENMESİ İÇİN KULLANILACAK ALANIN YERİ:

Plakaların takılacağı alan, doğru biçimde sabitlenmiş plakaların aşağıdaki özelliklere sahip olmasını sağlamalıdır.

2.1. Plakanın aracın boylamasına orta eksenine göre pozisyonu:

Plakanın merkezi aracın boyuna orta düzleminin sağına yerleştirilemez.

Plakanın sol kenarı, aracın boyuna orta düzlemine paralel olan ve aracın en dış kenarına değen dikey düzlemin soluna yerleştirilemez.

2.2. Plakanın, araç boyunun orta düzlemine göre pozisyonu:

Plaka, aracın boyuna orta düzlemine dik ya da hemen hemen dik olmalıdır.

2.3. Plakanın dikey düzleme göre pozisyonu:

Plaka 5 derecelik bir toleransla dik olmalıdır. Bununla birlikte aracın biçiminin gerektirdiği hallerde aşağıda belirlen çerçevede eğimli olabilir:

2.3.1. Eğim, plaka numarasını taşıyan yüzeyin yukarı bakması ve plakanın üst kenarının yerden yüksekliğinin 1.20 m. yi aşmaması halinde, 30 dereceden fazla olamaz.

2.3.2. Eğim, plaka numarasını taşıyan yüzeyin aşağı bakması ve plakanın üst kenarının yerden yüksekliğinin 1.20 m. yi aşması halinde, 15 dereceden fazla olamaz.

2.4. Plakanın yerden yüksekliği:

Plakanın alt kenarının yerden yüksekliği 0.30 m. den az olamaz.

Plakanın üst kenarının yerden yüksekliği 1.20 m. yi aşamaz. Buna karşın, bu ikinci şartın sağlanması pratikte imkansız ise, yükseklik 1.20 m. yi aşabilir, ama bu

halde yükseklik aracın yapısal özellikleri elverdiği ölçüde istenen sınıra yakın olmalı ve hiçbir şekilde 2 m. yi aşmamalıdır.

2.5. Görünürlük açısından geometrik şartlar:

Plaka, belirtilen dört düzlem tarafından sınırlanan tüm alan içinde görülebilir olacaktır. Bu dört düzlem şöyle tanımlanabilir:

- Plakanın iki yan kenarından geçen ve dışa doğru aracın boyuna orta düzlemi ile 30 derecelik açı yapan dikey düzlemler,
- Yatayla yukarı doğru 15 derecelik açı yapan ve plakanın üst kenarına temas eden düzlem,
- Plakanın alt kenarına temas eden yatay düzlem (ancak, plakanın üst kenarının yerden yüksekliği 1.20 m. yi aşarsa, bu son bahsedilen düzlem, yatayla aşağıya doğru 15 derecelik açı yapmalıdır.)

2.6. Plakanın yerden yüksekliğinin belirlenmesi:

2.3. , 2.4. ve 2.5.'te belirtilen yükseklikler, araç yüklü değilken ölçülmelidir.